

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVII) — Nr. 261

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 20 aprilie 2015

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 32 din 3 februarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.....	2–3
Decizia nr. 73 din 26 februarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16, art. 21 alin. (6) și ale art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	4–6
Decizia nr. 80 din 26 februarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	6–7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
880. — Ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală privind modificarea anexei la Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.211/2013 pentru aprobarea competenței teritoriale de administrare	8–9
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	
Hotărârea din 2 decembrie 2004 în Cauza Cutean împotriva României	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 32**

din 3 februarie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procurorul Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Costică Ostrovanu în Dosarul nr. 662/121/2014 al Tribunalului Galați — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 768D/2014.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 786D/2014, nr. 791D/2014, nr. 792D/2014, nr. 793D/2014 și nr. 814D/2014, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Petru Gîțman, Daniel Penghiș, George Melinte și Ionel Sbîrcea în dosarele nr. 3.850/121/2014, nr. 775/121/2014, nr. 1.030/121/2014 și nr. 457/121/2014 ale Tribunalului Galați — Secția penală și de Neculai Udilă în Dosarul nr. 17.838/245/2014 al Judecătoriei Iași — Secția penală.

4. La apelul nominal lipsesc autorii excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 768D/2014, nr. 786D/2014, nr. 791D/2014, nr. 792D/2014, nr. 793D/2014 și nr. 814D/2014 au obiect identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind întrunite condițiile pentru conexarea dosarelor.

7. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 786D/2014, nr. 791D/2014, nr. 792D/2014, nr. 793D/2014 și nr. 814D/2014 la Dosarul nr. 768D/2014, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 365/2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin sentințele penale nr. 414 din 22 aprilie 2014, nr. 720 din 18 iulie 2014, nr. 409/F din 22 aprilie 2014, nr. 390/F din 17 aprilie 2014 și nr. 403/F din 22 aprilie 2014, pronunțate în dosarele nr. 662/121/2014, nr. 3.850/121/2014, nr. 775/121/2014, nr. 1.030/121/2014 și nr. 457/121/2014, **Tribunalul Galați — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în**

aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Costică Ostrovanu, Petru Gîțman, Daniel Penghiș, George Melinte și Ionel Sbîrcea cu ocazia soluționării unor cereri privind aplicarea legii penale mai favorabile.

10. Prin Încheierea din 24 iunie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 17.838/245/2014, **Judecătoria Iași — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal**, excepție ridicată de Neculai Udilă cu ocazia soluționării unei cereri privind aplicarea legii penale mai favorabile.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 187/2012, care nu permit reducerea pedepsei aplicate printr-o hotărâre rămasă definitivă sub imperiul Codului penal din 1969 dacă respectiva pedeapsă nu depășește maximul special prevăzut de noul Cod penal, încalcă principiile constituționale privind aplicarea retroactivă a legii penale mai favorabile, egalitatea în drepturi, unicitatea, imparțialitatea și egalitatea justiției, respectiv principiul convențional al legalității pedepsei, întrucât exclud aplicarea art. 15 din Codul penal din 1969 referitor la aplicarea facultativă a legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive și creează, astfel, discriminare între persoanele condamnate.

12. **Tribunalul Galați — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 este neîntemeiată. În acest sens arată că, în aplicarea principiului constituțional al legii penale mai favorabile, legiuitorul determină, în baza anumitor considerente de politică penală, modalitatea și condițiile concrete în care pot fi reduse pedepsele aplicate de instanțele judecătorești ca urmare a intrării în vigoare a unor dispoziții penale ce prevăd pedepse reduse. Câtă vreme pedepsele astfel aplicate se circumscriu noilor limite de pedeapsă stabilite de legiuitor, principiul „nulla poena sine lege” nu este încălcat.

13. **Judecătoria Iași — Secția penală** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât legiuitorul, din rațiuni ce țin de asigurarea securității raporturilor juridice și prezervarea autorității de lucru judecat a unei hotărâri definitive, a limitat aplicarea legii penale mai favorabile numai la cazurile în care sancțiunea aplicată depășește maximul special prevăzut de legea nouă, iar în acest mod nu este încălcat art. 15 alin. (2) din Constituție.

14. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 187/2012 sunt constituționale. Face trimitere, în acest sens, la deciziile nr. 365/2014, nr. 385/2014 și nr. 437/2014 ale Curții Constituționale.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate,

raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, care au următorul cuprins: „*Pedeapsa aplicată pentru o infracțiune printr-o hotărâre ce a rămas definitivă sub imperiul Codului penal din 1969, care nu depășește maximul special prevăzut de Codul penal, nu poate fi redusă în urma intrării în vigoare a acestei legi.*”

19. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2) privind aplicarea retroactivă a legii penale mai favorabile, ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi și ale art. 124 alin. (2) potrivit căruia justiția este unică, imparțială și egală pentru toți, precum și a prevederilor art. 7 referitor la legalitatea pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 187/2012 au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la aceleași prevederi din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocate și în prezenta cauză, și față de critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 365 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 587 din 6 august 2014, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 187/2012 și a constatat că, având în vedere importanța principiilor autorității de lucru judecat, al securității juridice și al separației puterilor în stat, legiuitorul a limitat aplicarea legii penale mai favorabile în cazul hotărârilor definitive numai la acele cazuri în care sancțiunea aplicată depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, fără ca în acest mod să fie încălcat art. 15 alin. (2) din Constituție (paragraful 41).

21. Tot prin Decizia nr. 365/2014, paragrafele 43 și 44, Curtea a constatat că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 187/2012 nu contravin nici prevederilor art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din perspectiva principiului aplicării retroactive a legii penale mai favorabile, principiu încorporat în regula potrivit căreia, în cazul în care există diferențe între legea penală în vigoare la momentul comiterii infracțiunii și legile penale ulterioare adoptate înainte de

pronunțarea unei hotărâri definitive, instanțele trebuie să aplice legea ale cărei prevederi sunt cele mai favorabile inculpatului (Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei* nr. 2, paragraful 109).

22. Referitor la încălcarea prevederilor constituționale ale art. 16, prin Decizia nr. 365/2014, paragrafele 45, 51 și 52, Curtea a observat că autorii excepției deduc neconstituționalitatea textului de lege criticat dintr-un pretins tratament discriminatoriu aplicat persoanelor condamnate definitiv, determinat de renunțarea la aplicarea facultativă a legii penale mai favorabile în cazul hotărârilor definitive. Analiza în cauză pornește de la ipoteza că ambele categorii de persoane între care se realizează comparația de către autorii excepției sunt persoane condamnate definitiv, ceea ce ar determina calificarea situației acestora ca fiind identică. Curtea a constatat, însă, că diferența rezidă în aceea că, în cazul primei categorii, sancțiunile aplicate depășesc maximul special al noii reglementări, nemaigăsindu-și corespondent în noua legislație, situându-ne, astfel, în ipoteza aplicării obligatorii a legii penale mai favorabile reglementate atât de art. 14 din Codul penal din 1969, cât și de art. 6 din Codul penal actual, pe când în cazul celei de-a doua categorii, în care se găsesc și autorii excepției, sancțiunile aplicate acestora nu depășesc maximul special cuprins în noua reglementare, ceea ce ar fi putut atrage aplicarea facultativă a legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive doar sub imperiul art. 15 din Codul penal din 1969, reglementare nepreluată, însă, în Codul penal actual. Curtea a observat că analiza realizată din această perspectivă duce la concluzia că cele două categorii de persoane se află în situații juridice diferite, astfel încât aplicarea noii reglementări doar persoanelor a căror pedeapsă definitivă depășește maximul special prevăzut de legea nouă nu poate duce la o înfrângere a principiului egalității.

23. În ceea ce privește pretinsa discriminare între persoanele care au săvârșit faptele sub imperiul legii vechi și au fost condamnate sub imperiul acestei legi, și cele care, săvârșind faptele în aceleași condiții, nu au fost condamnate, urmând a li se aplica noile dispoziții, prin Decizia nr. 385 din 26 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 31 iulie 2014, Curtea a constatat că aceste persoane nu se regăsesc în situații identice (unele persoane au fost condamnate definitiv, altele nu au fost condamnate definitiv), astfel că tratamentul juridic diferențiat este justificat și nu se poate vorbi despre existența unei discriminări (paragraful 36).

24. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

25. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Costică Ostrovanu, Petru Gîțman, Daniel Penghiș, George Melinte și Ionel Sbîrcea în dosarele nr. 662/121/2014, nr. 3.850/121/2014, nr. 775/121/2014, nr. 1.030/121/2014 și nr. 457/121/2014 ale Tribunalului Galați — Secția penală și de Neculai Udilă în Dosarul nr. 17.838/245/2014 al Judecătorei Iași — Secția penală și constată că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Galați — Secția penală și Judecătorei Iași — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 februarie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 73

din 26 februarie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16, art. 21 alin. (6) și ale art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (2), art. 4 și art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Ioan Andrei Cujbă în Dosarul nr. 6.045/118/2013 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 597D/2014 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că părțile orașul Eforie, prin primar, și primarul orașului Eforie au transmis note scrise prin care opinează în sensul respingerii, ca neîntemeiate, a excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, întrucât prevederile de lege criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 14 mai 2014, pronunțată în Dosarul nr. 6.045/118/2013, **Tribunalul Constanța — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (2), art. 4 și art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Ioan Andrei Cujbă într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea cererii de obligare a primarului orașului Eforie să emită o dispoziție în sensul restituirii în natură a unui teren și care să cuprindă propuneri de acordare de măsuri reparatorii pentru o construcție demolată.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, referitor la textele de lege reținute de instanță ca fiind incidente în cauză, că prevederile potrivit cărora singura măsură reparatorie în echivalent este compensarea prin puncte obținute prin aplicarea grilei notariale de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor creează o discriminare a persoanelor ale căror notificări formulate în baza Legii nr. 10/2001 nu au fost soluționate din culpa autorităților locale față de persoanele ale căror procese au fost finalizate până la apariția Legii nr. 165/2013 și care au beneficiat de despăgubiri

stabilite conform raportului de expertiză la valoarea de piață a imobilelor.

7. **Tribunalul Constanța — Secția I civilă** precizează că statul român a fost sancționat în mod repetat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru neinstituirea unui mecanism real de restituire sau despăgubire pentru imobilele preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist. Prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, instanța europeană a apreciat, însă, că statul trebuie să dispună de o marjă largă de apreciere pentru a alege măsurile destinate să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale. În același timp, a apreciat că art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu garantează un drept la o compensație integrală în orice circumstanțe, o compensație parțială nefăcând privarea de proprietate nelegitimă *eo ipso* în toate cazurile.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** consideră că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 a devenit inadmisibilă, ca urmare a constatării neconstituționalității acestora prin Decizia nr. 210 din 8 aprilie 2014. În ce privește celelalte norme criticate apreciază că sunt conforme Legii fundamentale.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise transmise la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 1 alin. (2), art. 4 și art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013.

13. Curtea observă că autorul excepției a menționat în motivarea scrisă a acesteia și prevederile art. 16, art. 24 alin. (3) și art. 33—35 din Legea nr. 165/2013. Tribunalul Constanța a apreciat că prevederile art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 nu au incidență în cauză, motiv pentru care a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale cu privire la aceste dispoziții de lege. Asupra prevederilor art. 16 și art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 nu s-a pronunțat, însă, în niciun fel.

14. În jurisprudența sa, reprezentată, de exemplu, de Decizia nr. 122 din 6 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 27 mai 2014, Curtea a statuat

că omisiunea instanței judecătorești de a se pronunța cu privire la unele dispoziții din legi sau ordonanțe a căror neconstituționalitate a fost invocată de autorul excepției nu poate avea drept consecință înlăturarea controlului realizat de Curtea Constituțională. Prin urmare, Curtea va examina, în cauza de față, și constituționalitatea prevederilor art. 16 și art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013.

15. Totodată, Curtea reține că, la data de 21 iunie 2013, autorul excepției, în calitate de reclamant, a investit instanța competentă, conform art. 35 din Legea nr. 165/2013, cu soluționarea plângerii împotriva refuzului nejustificat al primarului orașului Eforie de a răspunde la notificarea formulată în baza Legii nr. 10/2001. Întrucât acțiunea a fost introdusă ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în cauza de față este incidentă teza întâi a art. 4 din Legea nr. 165/2013, potrivit căreia „Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi (...)”.

16. În consecință, Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16, art. 21 alin. (6) și art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, care au următorul cuprins:

— Art. 1 alin. (2): „(2) În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, precum și măsura compensării prin puncte, prevăzută în cap. III.”;

— Art. 4 teza întâi: „Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi (...)”;

— Art. 16: „Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7).”;

— Art. 21 alin. (6): „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.”;

— Art. 24 alin. (3): „Numărul de puncte acordat în condițiile alin. (2) nu poate reprezenta o valoare mai mare decât cea stabilită potrivit art. 21 alin. (6) și (7).”

17. În opinia autorului excepției, textele de lege deduse controlului de constituționalitate contravin prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție care consacră principiul egalității în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, precum și prevederilor art. 14 — „Interzicerea discriminării” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și celor ale art. 1 — „Interzicerea generală a discriminării” din Protocolul nr. 12 la aceeași convenție.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că soluția legislativă prevăzută inițial de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 a fost modificată prin dispozițiile Legii nr. 368/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013, dobândind un conținut normativ diferit față de varianta inițială a Legii nr. 165/2013, în sensul că, în situația în care restituirea în natură nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea prin puncte (aceasta fiind, înainte de modificarea adusă prin Legea nr. 368/2013, singura măsură prevăzută) și compensarea prin bunuri oferite în echivalent de entitatea

investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

19. Prin Decizia nr. 744 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 108 din 11 februarie 2015, Curtea Constituțională a reținut că art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 368/2013, reprezintă modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. În plus, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, instanța de la Strasbourg a considerat, având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013 — și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv —, că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru redresarea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129). Având în vedere aceste considerații, Curtea Constituțională a constatat, prin decizia menționată, că dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 368/2013, sunt constituționale. Soluția pronunțată cu acel prilej își menține valabilitatea și în privința prevederilor art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

20. În ce privește prevederile art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 16 și art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, Curtea observă că ambele reflectă, de asemenea, modalitatea aleasă de legiuitorul român de a rezolva problema restituirii imobilelor preluate în mod abuziv în timpul regimului comunist, în cadrul marjei de apreciere recunoscute acestuia de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită.

21. Astfel, art. 16 din Legea nr. 165/2013 stabilește că „cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7)”. Dispozițiile art. 21 alin. (6) se referă la modalitatea de evaluare a imobilului prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Ambele texte reflectă intenția legiuitorului român de a realiza un echilibru între interesul particular al fiecărei persoane îndreptățite la despăgubiri și interesul general al societății, acela de a nu destabiliza situația economică a statului prin acordarea unor despăgubiri al căror quantum însumat să fie de natură să afecteze grav bugetul național.

22. Referitor la art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, privind evaluarea imobilului prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a acestei legi, criticate întrucât acesta ar crea inegalități între persoanele îndreptățite sub aspectul cuantumului despăgubirilor cuvenite, Curtea a remarcat, prin Decizia nr. 395 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 1 august 2014, că modificarea criteriilor de evaluare a imobilelor reprezintă modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională obligațiile impuse statului român prin Hotărârea-pilot mai sus amintită, în vederea urgentării și finalizării procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv.

23. În fine, Curtea reține că prevederile art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 se referă la numărul de puncte care poate fi acordat în dosarele în care se acordă măsuri

compensatorii altor persoane decât titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitori legali sau testamentari ai acestuia. Or, în cauza de față, autorul excepției este moștenitor legal al titularului dreptului de proprietate, astfel că nu poate justifica niciun interes în

invocarea acestei excepții de neconstituționalitate. În consecință, Curtea va respinge ca inadmisibilă excepția având acest obiect, în temeiul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, întrucât textul de lege menționat nu are legătură cu soluționarea prezentei cauze.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioan Andrei Cujbă în Dosarul nr. 6.045/118/2013 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16 și art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 24 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, excepție ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Constanța — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 februarie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 80

din 26 februarie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

nr. 165/2013. În acest sens indică Decizia nr. 177 din 1 aprilie 2014 prin care Curtea Constituțională, analizând o excepție cu același obiect, a arătat că analiza constituționalității prevederilor art. 4 teza a doua din această lege nu poate fi disociată de indicarea expresă a prevederilor legale cuprinse în același act normativ de care depinde soluționarea litigiului. Or, în excepția de față, autorii acesteia nu au indicat alte texte de lege incidente și nici nu au formulat o reală motivare a pretensei neconstituționalități, împrejurări ce atrag inadmisibilitatea excepției.

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Dan Bellu Stănescu și Anca Victoria Kun în Dosarul nr. 5.022/2/2011* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului nr. 763D/2014 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent învederează Curții faptul că părțile Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor au transmis la dosarul cauzei punctele lor de vedere în sensul respingerii, ca neîntemeiate, a excepției de neconstituționalitate.

4. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua din Legea

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 13 februarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 5.022/2/2011*, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Dan Bellu Stănescu și Anca Victoria Kun într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului promovată de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor împotriva sentinței civile prin care aceasta (denumită la acea vreme Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor) a fost obligată să desemneze un evaluator în vederea efectuării raportului de expertiză și să emită pe numele reclamantilor decizia reprezentând titlul de despăgubire, în condițiile art. 16 alin. (7) din titlul VII al Legii nr. 247/2005.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că art. 4 din Legea nr. 165/2013, potrivit căruia

dispozițiile acestei legi se aplică cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, contravin prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2), potrivit cărora legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 privind egalitatea în drepturi și ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție.

7. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată, având în vedere că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*. În final, se remarcă faptul că autorii excepției doar afirmă contrarietatea dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 165/2013 față de normele constituționale invocate, fără a-și motiva, însă, în vreun fel susținerile.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, astfel cum și-a exprimat opinia în dosare având același obiect, respectiv în sensul încălcării normelor cuprinse la art. 15 alin. (2), art. 16 și art. 21 din Constituție. Însă, în considerarea Deciziei nr. 177 din 1 aprilie 2014, prin care Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă o excepție cu același obiect, pe motivul că analiza constituționalității art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 „nu poate fi disociată de indicarea expresă a prevederilor legale cuprinse în acest act normativ, incidente în soluționarea litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate”, Avocatul Poporului consideră, în final, că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, notele scrise depuse și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 4 din Legea

16. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Dan Bellu Stănescu și Anca Victoria Kun în Dosarul nr. 5.022/2/2011* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 februarie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare. Analizând motivarea excepției, raportat la circumstanțele litigiului, se observă că obiectul excepției îl constituie, în realitate, prevederile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013, care au următorul conținut: „*Dispozițiile prezentei legi se aplică (...) cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor (...) la data intrării în vigoare a prezentei legi.*”

13. În susținerea excepției de neconstituționalitate sunt invocate normele constituționale ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, și ale art. 16 alin. (1) care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări și ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin Decizia nr. 177 din 1 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 23 iunie 2014, a examinat și a respins ca inadmisibilă o excepție de neconstituționalitate cu obiect identic, asemănătoare sub aspectul circumstanțelor litigiului și al motivării. Pentru a pronunța această soluție, Curtea, constatând că Legea nr. 165/2013 reglementează proceduri diferite de restituire, în cadrul cărora pot fi incidente atât dispoziții cu caracter procedural, cât și dispoziții cu caracter substanțial, a reținut că analiza constituționalității prevederilor art. 4 teza a doua din lege nu poate fi disociată de indicarea expresă a prevederilor legale cuprinse în acest act normativ, incidente în soluționarea litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea a reamintit că nu se poate substitui autorului excepției de neconstituționalitate în formularea unor critici de neconstituționalitate relevante, deoarece ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil, însă, în condițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992.

15. Raportat la cele de mai sus, Curtea constată că, și în situația de față, autorii excepției nu fac niciun fel de referire, în cuprinsul susținerilor formulate, la alte texte incidente din cuprinsul Legii nr. 165/2013. Pe de altă parte, aceștia se rezumă doar la a indica normele fundamentale pretins încălcate, Curtea fiind în imposibilitate de a desprinde, în mod rezonabil, critici de neconstituționalitate de natură să demonstreze pretinsul conflict între norma legală atacată și cele constituționale invocate. Prin urmare, *mutatis mutandis*, aceeași soluție de respingere, ca inadmisibilă, a excepției urmează a se pronunța și în cauza de față.

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

ORDIN

privind modificarea anexei la Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.211/2013 pentru aprobarea competenței teritoriale de administrare

În temeiul art. 33 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 11 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.211/2013 pentru aprobarea competenței teritoriale de administrare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 2 septembrie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La punctul II „Direcția generală regională a finanțelor publice Timișoara”, poziția 14 „Administrația Județeană a Finanțelor Publice Hunedoara” și unitățile administrativ-teritoriale arondate acesteia se modifică conform anexei nr. 1.

2. La punctul II „Direcția generală regională a finanțelor publice Timișoara”, poziția 17 „Serviciul fiscal municipal

Orăștie” și unitățile administrativ-teritoriale arondate acesteia se modifică conform anexei nr. 2.

Art. II. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. III. — (1) Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Competența teritorială de administrare se transferă, în condițiile prezentului ordin, începând cu data de 1 iunie 2015.

Art. IV. — Direcția generală proceduri pentru administrarea veniturilor, Direcția generală de reglementare a colectării creanțelor bugetare, Direcția generală de tehnologia informației, Direcția generală regională a finanțelor publice Timișoara, precum și unitățile fiscale subordonate acesteia vor lua măsuri pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin.

Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală,
Gelu-Ștefan Diaconu

București, 10 aprilie 2015.
Nr. 880.

ANEXA Nr. 1

Nr. crt.	Unitatea fiscală care funcționează în subordinea direcției generale regionale a finanțelor publice (denumire și adresă)	Unitatea administrativ-teritorială (localitatea) arondată
0	1	2
DIRECȚIA GENERALĂ REGIONALĂ A FINANTELOR PUBLICE TIMIȘOARA		
	14. Administrația Județeană a Finanțelor Publice Hunedoara, municipiul Deva, str. Avram Iancu, bl. H3, parter	1. Brănișca
		2. Băița
		3. Certeju de Sus
		4. Cârjiți
		5. Deva
		6. Vețel
		7. Șoimuș
		8. Hărău
		9. Burjuc
		10. Bătrâna
		11. Dobra

0	1	2
		12. Gurasada
		13. Ilia
		14. Lăpugiu de Jos
		15. Vorța
		16. Zam
		17. Simeria
	Preluat de la Serviciul Fiscal Municipal Orăștie	18. Băcia
		19. Rapoltu Mare

ANEXA Nr. 2

Nr. crt.	Unitatea fiscală care funcționează în subordinea direcției generale regionale a finanțelor publice (denumire și adresă)	Unitatea administrativ-teritorială (localitatea) arondată
0	1	2
DIRECȚIA GENERALĂ REGIONALĂ A FINANȚELOR PUBLICE TIMIȘOARA		
	17. Serviciul Fiscal Municipal Orăștie, municipiul Orăștie, Str. Armatei nr. 21	1. Balșa
		2. Beriu
		3. Geoagiu
		4. Mărtinești
		5. Orăștie
		6. Orăștioara de Sus
		7. Romos
		8. Turdaș

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA

din 2 decembrie 2014

în Cauza Cutean împotriva României

(Cererea nr. 53.150/12)
Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă. În Cauza Cutean împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, președinte, Luis López Guerra, Dragoljub Popović, Kristina Pardalos, Johannes Silvis, Valeriu Grițco, Iulia Antoanella Motoc, judecători, și Stephen Phillips, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 13 noiembrie 2014, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 53.150/12 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Vasile Emilian Cutean (*reclamantul*), a

sesizat Curtea la 3 august 2012, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamantul este reprezentat de R. Chiriță, avocat în Cluj-Napoca. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul a susținut, în special, că în cauză i-au fost încălcate drepturile garantate de art. 3 și art. 6 din Convenție datorită condițiilor fizice ale detenției sale din arestul Poliției Municipiului București, din Penitenciarul-Spital Jilava și din penitenciarele Jilava și Rahova, condițiilor de transport la ședințele de judecată și caracterului inechitabil al proceselor penale pornite împotriva sa, în măsura în care el și martorii nu au fost audiați în mod direct de instanțele naționale care l-au condamnat.

4. La 7 mai 2013, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în 1965 și este în prezent deținut în Penitenciarul Jilava.

A. Contextul cauzei

6. Prin decizie a prim-ministrului României, în perioada 29 noiembrie 2002—20 decembrie 2004, reclamantul a ocupat funcția de secretar de stat la Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (*Secretariatul de Stat*).

7. La 7 decembrie 2002, ca urmare a numirii sale în funcția de secretar de stat, reclamantul și-a delegat atribuțiile de președinte al Asociației Revoluționarilor „Club 22” (**Asociația**) vicepreședintelui respectivei organizații. În conformitate cu dispozițiile acordului semnat la aceeași dată, acesta nu și-a delegat dreptul de semnătură referitor la contul bancar și alte numeroase obligații de importanță majoră pentru organizație și membrii săi, acestea urmând să fie stabilite de comun acord la o dată ulterioară.

8. Prin Hotărârea din 25 mai 2005, Curtea de Conturi a României a analizat raportul de control redactat după inspecția documentelor financiare și a activității Secretariatului de Stat pe anul 2004. S-a observat *inter alia* că, deși reclamantul a fost eliberat din funcție la 20 decembrie 2004, acesta a continuat chiar și după data respectivă să semneze și să autorizeze plăți în numele Secretariatului de Stat. Uzând în mod ilegal de atribuția sa de a autoriza plăți, reclamantul a aprobat plata sumei de 2.907.902.590 RON (aproximativ 75.190 euro) din fonduri publice sub forma unei subvenții pentru Asociație care să acopere cheltuielile acesteia cu chiria și cu utilitățile, în pofida lipsei unui angajament legal cu sus-menționata Asociație, așa cum prevedea legea. Prin urmare, Curtea de Conturi a trimis cauza Curții de Apel București și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea efectuării de cercetări cu privire la răspunderea administrativă și, respectiv, penală a reclamantului.

B. Procesul penal împotriva reclamantului

9. La 25 ianuarie 2006, Direcția Națională Anticorupție a început urmărirea penală împotriva reclamantului și a coaculpatei pentru folosirea influenței și a unor informații ce nu sunt destinate publicității, obținute în virtutea funcției, în scopul obținerii unor foloase materiale necuvenite pentru sine sau pentru alte persoane. S-a reținut că la 21 și 22 decembrie 2004 reclamantul, deși eliberat din funcția de secretar de stat, a autorizat plăți în cuantum de aproximativ 75.000 EUR din contul Secretariatului în cel al Asociației al cărei președinte era. Deși

legea impunea acest lucru, nu a fost semnat niciun angajament legal între cele două organizații și, deși nu era înregistrat ca locatar, reclamantul locuia în clădirea unde se aflau birourile Asociației.

10. La o dată nespecificată, Direcția Națională Anticorupție i-a trimis în judecată pe reclamant și coaculpată, reținând în sarcina acestora faptul că au exploatat influența și informațiile obținute în virtutea funcției pentru obținerea unui folos material necuvenit.

11. La termenele din 31 mai și 23 octombrie 2006, Înalta Curte de Casație și Justiție (*ÎCCJ*) a examinat o parte din susținerile reclamantului și ale părților referitoare la aspecte de procedură.

12. La termenul din 1 noiembrie 2006, completul de judecată format din 3 judecători l-a audiat pe reclamant cu privire la acuzațiile care îi erau aduse. În plus, a încuviințat cererea reclamantului de efectuare a unei expertize financiare și depunerea de documente la dosar ca mijloace de probă.

13. La termenele din 29 noiembrie 2006, 21 februarie, 21 martie, 23 aprilie și 26 septembrie 2007 au fost audiați martorii din dosar. Au fost audiați, în special, C.C., G.M., G.N.V., F.Z., G.B., D.H., M.L.N., C.G., N.R. și T.M. De asemenea, instanța a examinat susținerile părților și cererile acestora de administrare de probe și a reținut că au fost depuse la dosar documente, inclusiv raportul de expertiză solicitat de reclamant.

14. Reclamantul a fost prezent la termenul din 29 noiembrie 2006, când a fost audiat martorul G.N.V.

15. În perioada 26 octombrie 2007—20 noiembrie 2008 au avut loc încă șase ședințe de judecată la ÎCCJ, în care instanța a examinat diferitele argumente ale părților, a admis obiecțiunile părților la raportul de expertiză depus la dosar, a dispus efectuarea unei noi expertize financiare după ce expertul a răspuns obiecțiunilor inițiale și a încuviințat obiecțiunile suplimentare formulate la noul raport de expertiză.

16. Prin Încheierea din 12 ianuarie 2009, ÎCCJ a declinat competența de soluționare a cauzei către Judecătoria Sectorului 1 București, întrucât mandatul reclamantului de membru al Parlamentului României expirase, iar instanța supremă nu mai avea competență pentru examinarea cauzei.

17. Niciunul dintre judecătorii care au făcut parte din completul de la ÎCCJ care a examinat cauza reclamantului anterior declinării competenței de soluționare nu mai putea continua să îi judece cauza după acest moment.

18. În perioada 23 martie—1 iunie 2009 judecătoria, în complet format din judecător unic, a analizat în patru ședințe de judecată unele cereri ale părților cu privire la aspecte legate de procedură, le-a permis părților să analizeze răspunsul expertului la obiecțiunile lor suplimentare, s-a pronunțat cu privire la cererea reclamantului referitoare la necesitatea unor explicații suplimentare din partea expertului și a analizat documente necesare pentru clarificarea concluziilor raportului de expertiză. La 1 iunie 2009 instanța a declarat terminată cercetarea judecătorească și a amânat soluționarea cauzei pentru ca părțile să depună concluzii pe fondul cauzei și pentru dezbateri.

19. La 4 iunie 2009, în etapa dezbaterilor, judecătoria, în complet format dintr-un judecător unic, a ascultat concluziile părților pe fondul cauzei. De asemenea, i-a acordat reclamantului ultimul cuvânt. Instanța a rămas în pronunțare și a amânat pronunțarea până la 15 iunie 2009.

20. Prin Hotărârea din 15 iunie 2009, Judecătoria Sectorului 1 București, în complet format din judecător unic, l-a condamnat

pe reclamant la 5 ani de închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor de efectuare a unor operațiuni financiare incompatibile cu funcția, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, în scopul obținerii unor foloase materiale necuvenite, precum și pentru abuz în serviciu, la 5 ani de închisoare, fără a-i audia pe reclamant sau pe martori în mod direct. În baza documentelor disponibile, a facturilor fiscale și a prevederilor legale, instanța a reținut că, în scopul de a acoperi cheltuielile Asociației cu chiria și cu utilitățile, reclamantul și coaculpata au creat în mod ilegal un program coordonat și finanțat de către stat pentru a sprijini toate organizațiile similare cu Asociația, care au întâmpinat greutăți în achitarea utilităților. Ulterior, acesta a aprobat cererea Asociației de finanțare și a dispus plăți din fondurile publice disponibile către respectiva organizație. Reclamantul și coaculpata au aprobat și au dispus plățile, știind că nu există niciun angajament legal încheiat cu Asociația și că nu fuseseră depuse facturi care să justifice cererea pentru finanțare a Asociației.

21. Instanța a reținut că C.C. și F.Z au depus mărturie și cu privire la modalitățile de plată a fondurilor, afirmând că Asociația fusese singura organizație care aplicase pentru finanțare și că era necesar un angajament legal sau un contract pentru ca aceasta să acceseze fondurile în cauză. Aceeași concluzie a fost prezentată și de cel de-al doilea raport de expertiză, care a constatat că declarația făcută de G.N.V. în numele Asociației nu echivala cu un angajament contractual. Mai mult, coaculpata a declarat, cu ocazia confruntării cu reclamantul, că ea îl avertizase pe acesta cu privire la lipsa unui angajament legal, dar că i s-a cerut să semneze ordinele de plată pe motiv că declarația lui G.N.V. echivala cu un astfel de angajament.

22. Instanța a afirmat, în continuare, că, în circumstanțe obișnuite, disponibilitatea unor fonduri publice trebuia să fie mediatizată, astfel încât toate organizațiile vizate să le poată accesa. Totuși, reclamantul nu a făcut acest lucru. Ținând seama de acest aspect, instanța a considerat relevantă mărturia lui T.M., conform căreia nu a fost la curent cu existența programului, iar reclamantul a negat existența fondurilor, atunci când martorul l-a întrebat despre acest lucru. Instanța a reținut că mărturia lui T.M. a fost confirmată de C.G. și de G.B. În același timp, în baza mărturiilor lui G.N.V. și G.M., a observat că reclamantul a inițiat programul ca urmare a solicitării lui G.N.V. de asistență în numele Asociației.

23. S-a mai reținut, în baza actelor aflate la dosar, precum și a declarațiilor reclamantului și ale coaculpatei, că acesta a continuat să caute fonduri suplimentare prin redirectionarea fondurilor destinate altor programe în scopul de a acoperi toate datoriile Asociației. Cu toate acestea, numai o parte din fondurile atribuite Asociației au fost folosite pentru achitarea chiriei. Restul fondurilor au fost redirectionate într-un cont bancar administrat de reclamant.

24. Instanța a considerat — în baza contractelor de închiriere disponibile și a declarațiilor reclamantului — că reclamantul locuia în clădirea unde se aflau birourile Asociației. Bazându-se pe mărturia lui G.N.V., instanța a respins susținerile reclamantului că acesta nu era singurul membru al Asociației care locuia în clădire. Instanța a considerat că circumstanțele privind domiciliul reclamantului erau relevante, pentru că acestea clarificau motivația acestuia pentru acțiunile sale. Reclamantul a formulat apel.

25. La 19 aprilie 2010, acesta a cerut Tribunalului București să îi audieze din nou pe martorii T.M., C.G. și G.N.V. A motivat

că nu fusese prezent când cei trei martori au fost audiați de instanță. În plus, era necesar ca cei trei martori să fie audiați din nou, pentru a clarifica faptele, întrucât instanța de fond a schimbat sensul mărturiilor lor. Mai mult, reclamantul a arătat că a formulat o plângere penală împotriva lui T.M. pentru mărturie mincinoasă.

26. La același termen, reclamantul a solicitat Tribunalului București să audieze trei martori noi. El a motivat că acești trei martori puteau să clarifice modul în care reprezentanții celorlalte organizații și ai experților financiari au interpretat actele administrative depuse de reclamant, iar acest lucru ar fi dovedit că nu a înșelat autoritățile statului atunci când a inițiat programul și că toate documentele redactate sau semnate de el au fost făcute publice și au fost general accesibile. De asemenea, noii martori ar fi putut clarifica anumite circumstanțe cu privire la acordul redactat de G.N.V. în numele Asociației.

27. La același termen, Tribunalul București a respins cererile reclamantului. Reclamantul a fost informat că putea oferi instanței informații cu privire la derularea cercetărilor față de T.M. În plus, instanța a hotărât că cererea reclamantului referitoare la primii trei martori privea de fapt interpretarea dovezilor, dat fiind că declarațiile martorilor și motivarea instanței de fond erau disponibile în scris. Instanțele de apel și recurs aveau sarcina de a interpreta probele. Prin urmare, nu era nevoie de noi declarații ale martorilor, având în vedere că declarațiile disponibile erau date și semnate sub jurământ. Cei trei martori au fost audiați în cursul urmăririi penale și în fața primei instanțe, unde reprezentantul legal al reclamantului le-ar fi putut pune întrebări în scopul clarificării circumstanțelor cauzei.

28. În ceea ce privește cererea reclamantului referitoare la audierea a trei noi martori, instanța a considerat că aceasta nu era utilă soluționării cauzei, întrucât niciun martor nu ar putea să evalueze și să clarifice interpretarea experților sau a reprezentanților celorlalte organizații.

29. În cadrul dezbaterilor, la 21 februarie 2011, reclamantul a solicitat Tribunalului București să verifice dacă, la termenul la care au avut loc dezbaterile în cauză, Judecătoria Sectorului 1 București îi acordase într-adevăr ultimul cuvânt.

30. La același termen, tribunalul a respins cererea reclamantului, pe motiv că dovezile de la dosar arătau că acestuia i se acordase ultimul cuvânt în fața judecătoriei. În plus, acesta a putut să se adreseze instanței de apel pe fondul cauzei.

31. Prin Hotărârea din 1 aprilie 2011, după ce a examinat afirmațiile și argumentele reclamantului, Tribunalul București a respins apelul ca nefondat. Martorii și reclamantul nu au fost audiați în mod direct de tribunal. S-a reținut *inter alia* că plângerea penală împotriva lui T.M. pentru mărturie mincinoasă nu era suficient de relevantă, având în vedere probele covârșitoare care susțineau acuzațiile aduse împotriva reclamantului. În plus, natura confidențială a informației folosite de reclamant nu a fost un factor care i-a influențat condamnarea, având în vedere natura acuzațiilor împotriva acestuia. Reclamantul a formulat recurs împotriva hotărârii, invocând din nou faptul că nu i s-a permis să aibă ultimul cuvânt în fața judecătoriei.

32. Prin Hotărârea definitivă din 7 februarie 2012, după ce a analizat afirmațiile și argumentele pe care reclamantul și-a întemeiat recursul și fără a-l audia pe el sau pe martori, Curtea de Apel București a respins recursul ca nefondat. A reținut *inter alia* că, potrivit normelor de procedură penală, inculpatul are

dreptul de a avea ultimul cuvânt în fața instanței înainte de încheierea dezbaterilor. În timpul pledoariei sale, inculpatului nu i se pot pune întrebări pentru a-i permite să prezinte toate argumentele pe care dorește să le aducă în sprijinul apărării sale. Prin urmare, drepturile reclamantului la apărare nu au fost încălcate, dat fiind că instanța, în timp ce se afla în pronunțare, i-a permis să depună concluzii scrise înainte de pronunțarea hotărârii. Reclamantul a formulat contestație în anulare împotriva hotărârii. El a argumentat că, deși a fost audiat de Înalta Curte de Casație și Justiție la 1 noiembrie 2006, niciuna dintre instanțele care l-au condamnat nu l-a ascultat în mod direct, deși erau obligate prin lege să facă acest lucru.

33. La 24 februarie 2012 Curtea de Apel București a respins contestația în anulare. S-a reținut că nu se putea constata faptul că reclamantul nu a fost ascultat de instanța de fond, având în vedere că a fost audiat de Înalta Curte de Casație și Justiție și că — în conformitate cu normele relevante de procedură penală — instanța în favoarea căreia a fost declinată competența de soluționare a cauzei putea folosi documentele și măsurile luate de instanța de trimitere. Mai mult, reclamantul a fost prezent și a fost asistat de un reprezentant legal înaintea instanței de apel. Prin urmare, conform normelor de procedură penală, instanța de recurs nu era obligată să îl asculte.

C. Condițiile fizice de detenție și de transport

34. În primele sale scrisori, reclamantul s-a plâns Curții că, în arestul Poliției Municipiului București, în Penitenciarul-Spital Jilava și în Penitenciarul Rahova, camerele de detenție erau supraaglomerate și neseperate de spațiile sanitare. În plus, în Penitenciarul Jilava camerele de detenție erau supraaglomerate, iar el a fost obligat să stea în pat în mod constant, din cauza lipsei de spațiu; condițiile de igienă erau necorespunzătoare, iar funcționarea instalațiilor sanitare defectuoasă; nu a beneficiat niciodată de apă caldă și i s-a permis să se spele numai de două ori pe săptămână împreună cu alte o sută de persoane; activitatea fizică în exterior a fost limitată la numai o oră pe zi, iar hrana a fost necorespunzătoare. În fine, autoritățile penitenciare l-au transportat în mod regulat timp de aproximativ o oră pentru a ajunge la ședințele de judecată, împreună cu alte persoane lipsite de libertate, în vehicule care nu aveau geamuri sau lumină artificială și nicio altă formă de ventilație.

35. La 2 august 2013, după ce cauza a fost comunicată Guvernului, reclamantul a informat Curtea că dorește să renunțe la pretențiile lui referitoare la presupusa încălcare a art. 3 din Convenție.

II. Dreptul intern relevant

36. Art. 42 alin. 2 din vechiul Cod de procedură penală prevedea că instanța căreia i s-a trimis cauza poate folosi actele îndeplinite și poate menține măsurile dispuse de instanța care a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei.

37. Art. 292 alin. 2 și 3 din același cod prevedeau că, pe durata procesului, completul de judecată trebuia să rămână același. Când acest lucru nu era posibil, completul putea fi schimbat până la începerea dezbaterilor. Dacă compunerea completului se schimba după începerea dezbaterilor, acestea trebuiau reluate.

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 3 din Convenție

38. Reclamantul s-a plâns Curții cu privire la condițiile materiale ale detenției sale în arestul Poliției Municipiului

București, în Penitenciarul-Spital Jilava și în Penitenciarul Rahova, precum și de condițiile de transport la ședințele de judecată. Acesta a invocat art. 3 din Convenție, care prevede:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Argumentele părților

39. Guvernul, făcând referire la scrisoarea reclamantului din 2 august 2013, a solicitat Curții să respingă capătul de cerere, în temeiul art. 3 și art. 37 § 1 lit. a) din Convenție.

40. Reclamantul nu a prezentat observații în această privință.

B. Motivarea Curții

41. Curtea reține că, prin scrisoarea din 2 august 2013, după ce au fost comunicate Guvernului câteva dintre capetele sale de cerere, reclamantul a informat Curtea că dorește să renunțe la capătul de cerere referitor la pretinsa încălcare a art. 3 din Convenție.

42. În aceste circumstanțe și în temeiul art. 37 § 1 lit. a) din Convenție, Curtea consideră că examinarea acestui capăt de cerere nu mai este justificată. Mai mult, conform art. 37 § 1 *in fine*, Curtea nu identifică circumstanțe speciale referitoare la respectarea drepturilor omului așa cum sunt definite în Convenție și în protocoalele sale, care impun examinarea în continuare al acestui capăt de cerere al reclamantului.

43. În consecință, acest capăt de cerere al reclamantului trebuie să fie scos de pe rol.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 din Convenție

44. Reclamantul s-a plâns că procesul penal împotriva sa a fost inechitabil, mai ales în măsura în care nici el, nici martorii nu au fost audiați în mod direct de către instanțele care l-au condamnat. Acesta a invocat art. 6 din Convenție, care, în părțile sale relevante, prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

3. Orice persoană acuzată de o infracțiune are următoarele garanții minime: [...]

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el [...]

d. să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;”

A. Cu privire la admisibilitate

45. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. În continuare, constată că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

46. Reclamantul a argumentat că dreptul de a se apăra în persoană i-a fost încălcat, întrucât nu a fost ascultat în mod direct de niciunul dintre judecătorii care l-au condamnat. Deși a fost audiat de Înalta Curte de Casație și Justiție înainte de declinarea competenței de soluționare a cauzei, niciunul dintre judecătorii care l-au ascultat nu a făcut parte din completul care l-a condamnat.

47. Reclamantul a afirmat și că jurisprudența Curții invocată de Guvern — în care s-a constatat o încălcare a art. 6 din Convenție, pentru că o instanță de recurs a condamnat un inculpat fără a asculta în mod direct mărturia lui — este aplicabilă în acest caz. În special, dacă garanțiile stabilite de art. 6 din Convenție au fost încălcate în cazurile sus-menționate, faptul

că toate instanțele care au condamnat un inculpat nu l-au audiat în mod direct ar justifica și mai mult existența unei încălcări a art. 6 din Convenție.

48. Reclamantul a susținut că, deși normele de procedură penală îi permit instanței în favoarea căreia s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei să folosească actele îndeplinite și să mențină măsurile dispuse de instanța desesizată, aceste norme nu scutesc instanța căreia i s-a trimis cauza de obligația de a garanta dreptul inculpatului de a se apăra. Mai mult, normele de procedură penală aplicabile în cauză nu impun o astfel de obligație instanțelor naționale, ci mai degrabă le permit să evalueze ce parte din măsurile luate de celelalte instanțe pot fi menținute. Cu toate acestea, cerințele referitoare la un proces echitabil trebuie respectate, iar în cazul reclamantului acest lucru nu a fost realizat, având în vedere că el și martorii nu au fost audiați în mod direct de instanțele care l-au condamnat.

49. Reclamantul a arătat că, deși în cauza de față a existat un motiv obiectiv pentru declinarea competenței de soluționare a cauzei, nu a existat niciun motiv pentru care noul complet care l-a condamnat nu ar fi putut să îi audieze pe acesta și pe martori în mod direct.

50. Reclamantul a susținut că, în prezenta cauză, spre deosebire de cauzele *Karjalainen împotriva Finlandei*, nr. 30.519/96, Decizia Comisiei din 16 aprilie 1998, nepublicată, și *P.K. împotriva Finlandei* (dec.), nr. 37.442/97, 9 iulie 2002, a fost schimbat întregul complet de judecători care i-a ascultat pe reclamant și pe martori în mod direct. De asemenea, deși ședințele de judecată ale instanțelor naționale erau în mod normal înregistrate, declarațiile martorilor nu au fost transcrise cuvânt cu cuvânt, iar președintele de ședință i-a dictat declarația grefierului. Acest din urmă argument a fost chiar mai relevant, dat fiind că reclamantul a solicitat în mod expres instanței de apel să îi asculte din nou pe trei dintre martori, pretinzând că exista o problemă cu privire la interpretarea mărturiilor lor. În plus, reclamantul a contestat în mod constant veridicitatea declarațiilor lui T.M. și a depus plângere penală împotriva lui pentru mărturie mincinoasă. Mai mult, spre deosebire de situația din *Karjalainen*, procedura împotriva reclamantului a fost penală, și nu civilă. Prin urmare, respectarea de către autorități a cerințelor art. 6 din Convenție trebuia să fie analizată mai strict. Cauzele menționate anterior și invocate de Guvern au vizat situații în care martori importanți nu au fost ascultați în mod direct de noile instanțe, dar niciuna dintre acestea nu a analizat o situație în care chiar inculpatul nu a fost ascultat în mod direct de instanțele care l-au condamnat. Prin urmare, aceste cauze nu pot fi folosite ca justificare pentru o instanță națională care a condamnat o persoană fără a o asculta înainte de pronunțarea hotărârii.

51. Reclamantul a susținut că, deși documentele și rapoartele de expertiză au fost luate în considerare de instanțele naționale când l-au condamnat, declarațiile martorilor au jucat un rol decisiv în condamnare. În special, instanța de fond a stabilit lipsa angajamentului legal cerut, care reprezenta unul dintre elementele infracțiunii, bazându-se pe declarațiile mai multor martori. În plus, întemeindu-se pe declarațiile martorilor C.G. și T.M., instanța a concluzionat că reclamantul nu a pus la dispoziția celorlalte organizații informațiile cu privire la existența fondurilor cu scopul favorizării propriei organizații și a acționat cu rea-credință. Mai mult, instanța a stabilit că reclamantul a obținut foloase în urma comiterii infracțiunii, bazându-se pe declarația lui G.N.V., care a afirmat că reclamantul era singura persoană care locuia în clădirea unde se aflau birourile Asociației. Chiar dacă a contestat declarațiile martorilor menționați anterior, instanțele naționale au refuzat să îi audieze din nou.

52. Reclamantul a susținut că, deși la 21 februarie 2011 s-a plâns instanței de apel că nu a fost ascultat în mod corespunzător de instanța de fond, plângerea sa nu a primit niciun răspuns. Mai mult, deși și-a reiterat plângerea înaintea instanței de recurs, aceasta a respins-o, pe motiv că i s-a permis să depună concluzii scrise.

53. Reclamantul a argumentat că faptul că i s-a permis să depună concluzii scrise nu echivala cu a fi ascultat în mod direct de instanță în timpul procesului, pentru că, în timpul unei audieri, un inculpat își putea prezenta propria versiune a faptelor, putea să se apere, iar instanța putea în mod direct și personal să îi evalueze credibilitatea și veridicitatea afirmațiilor. În plus, instanța putea să pună întrebări cu privire la circumstanțele cauzei care erau neclare sau contestate.

54. Guvernul a arătat că procesul penal împotriva reclamantului a îndeplinit cerințele impuse de dreptul la un proces echitabil, iar caracterul echitabil general al procedurii nu a fost afectat de faptul că instanțele naționale nu i-au ascultat în mod direct pe reclamant și pe martori.

55. Guvernul a susținut că — spre deosebire de Cauza *Constantinescu împotriva României*, nr. 28.871/95, 27 iunie 2000 — în cauza de față Înalta Curte de Casație și Justiție i-a ascultat pe reclamant și pe martori pe larg cu privire la acuzațiile aduse. Prin urmare, reclamantul nu s-a putut plânga că nu a fost respectat principiul unui proces echitabil în ancheta penală împotriva acestuia. Atât ÎCCJ, cât și Judecătoria Sectorului 1 București au jucat rolul de instanțe de fond. În plus, normele de procedură penală relevante i-au permis instanței în favoarea căreia s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei să folosească actele îndeplinite și să mențină măsurile dispuse de instanța desesizată. Mai mult, componența completului de judecători putea fi schimbată înainte să înceapă dezbaterile pe fondul cauzei. Prin urmare, chiar dacă această cauză ar fi fost examinată de la început de Judecătoria Sectorului 1 București, reclamantul ar fi putut totuși să fie în situația de a fi condamnat de un complet de judecători care nu l-a ascultat în mod direct.

56. Invocând cauzele *Karjalainen și P.K. împotriva Finlandei*, citate *supra*, Guvernul a susținut că principiul nemijlocirii nu poate fi interpretat ca o interdicție permanentă a unei schimbări în alcătuirea unui complet de judecători, în timpul unui proces, și că ar putea apărea factori de natură administrativă sau procedurală care ar putea face ca participarea unui judecător într-un proces să devină imposibilă.

57. În cazul reclamantului, declinarea competenței de soluționare a cauzei a fost necesară conform normelor de procedură penală relevante. De asemenea, procesele-verbale în care au fost consemnate declarațiile reclamantului și ale martorilor au rămas atașate la dosar. Mai mult, faptul că aceste procese-verbale au reflectat în mod corect declarațiile a rămas necontestat. În plus, conform raționamentului instanțelor naționale, documentele disponibile și rapoartele de expertiză au fost decisive în condamnarea reclamantului, mai mult decât declarația unui martor important. În acest sens, Guvernul a subliniat că, potrivit instanțelor naționale, declarația lui T.M. nu a fost suficient de relevantă, având în vedere probele covârșitoare care au susținut acuzațiile aduse reclamantului. De asemenea, solicitarea reclamantului de reaudiere a martorilor C.G. și G.N.V. a fost respinsă pentru că fusese respectat principiul procedurii contradictorii. În plus, reclamantul a fost prezent la ședința de judecată din 29 noiembrie 2006, când a

fost ascultat martorul G.N.V. Mai mult, solicitarea reclamantului de administrare de noi probe în fața instanțelor de apel și recurs a demonstrat faptul că declarațiile lui și ale martorilor nu fuseseră importante în contextul probelor disponibile la dosar. De asemenea, reclamantul nu a solicitat instanțelor naționale în nicio fază a procesului să fie ascultați din nou el sau toți martorii.

58. Guvernul mai susține că reclamantul a fost asistat de unul sau de mai mulți reprezentanți legali în timpul procedurii. Acesta a negat că ar fi săvârșit infracțiunea, încă de la începutul urmăririi penale, și a avut ocazia de a examina martori și de a obține citarea și audierea martorilor în apărare, în aceleași condiții ca martorii în acuzare.

59. Guvernul a arătat și că, deși reclamantul nu a fost reaudiat de instanțe, el a avut ocazia de a-și susține cauza prin concluzii, note și alte documente. De asemenea, reclamantul nu a depus probe care să sugereze că ar fi fost relevantă reaudierea sa sau a martorilor.

2. Motivarea Curții

60. Curtea consideră că un aspect important al unui proces penal echitabil este posibilitatea pe care o are inculpatul de a fi confruntat cu martorii în prezența judecătorului care, în cele din urmă, se pronunță asupra cauzei. Principiul nemijlocirii este o garanție importantă în procesul penal în cadrul căruia observațiile făcute de instanță cu privire la comportamentul și credibilitatea unui martor pot avea consecințe importante pentru inculpat (a se vedea *Beraru împotriva României*, nr. 40.107/04, pct. 64, 18 martie 2014). Curtea consideră că, având în vedere importanța procesului penal, considerentele menționate se aplică și cu privire la audierea directă a inculpatului de către judecătorul care, în cele din urmă, se pronunță asupra cauzei.

61. Curtea reamintește că, potrivit principiului nemijlocirii, într-un proces penal hotărârea trebuie luată de judecătorii care au fost prezenți la procedură și la procesul de administrare a probelor [a se vedea *Mellors împotriva Regatului Unit* (dec.), nr. 57.836/00, 30 ianuarie 2003]. Totuși, nu se poate considera că aceasta constituie o interdicție a schimbării compunerii completului de judecată în timpul unui proces (*P.K. împotriva Finlandei*, citată anterior). Pot apărea factori administrativi sau procedurali foarte evidenți care să facă imposibilă participarea în continuare a unui judecător într-un proces. De asemenea, pot fi luate măsuri pentru a se asigura că judecătorii care continuă să judece cauza au înțeleas în mod corespunzător probele și argumentele, de pildă, prin asigurarea disponibilității în formă scrisă a declarațiilor, în cazul în care credibilitatea martorilor în chestiune nu este pusă la îndoială, sau prin noi ascultări ale argumentelor relevante sau ale martorilor importanți înaintea completului nou-format (a se vedea *Cauza Mellors*, citată anterior, și *P.K. împotriva Finlandei*, citată anterior).

62. În cazul de față, Curtea consideră, în baza argumentelor părților, că esența plângerii reclamantului se referă la schimbarea în timpul procesului a compunerii completului de judecată de la instanța de fond, care l-a condamnat fără a-i fi ascultat pe el și pe martorii din cauză. Această concluzie se întemeiază pe faptul că reclamantul nu a contestat că în perioada 1 noiembrie 2006—26 septembrie 2007 Înalta Curte de Casație și Justiție i-a ascultat pe el și pe toți martorii din cauză. În plus, reclamantul nu a negat că respectiva instanță a acționat în mod legal ca instanță de fond în cazul său, având în vedere statutul reclamantului de la acel moment, sau că a avut competența de a-i audia pe el și pe martori. În plus, acesta a recunoscut că declinarea competenței de soluționare a cauzei

de către Înalta Curte de Casație și Justiție către Judecătoria Sectorului 1 București s-a făcut din motive procedurale obiective și că ultima instanță menționată putea să folosească actele îndeplinite și să mențină măsurile dispuse de instanța desesizată.

63. În acest context, Curtea observă că este necontestat faptul că a intervenit o modificare a compunerii completului de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță. În plus, judecătorul care l-a condamnat nu i-a ascultat nici pe reclamant, nici pe martori în mod direct. De asemenea, nici instanțele superioare care au menținut condamnarea reclamantului nu i-au ascultat în mod direct.

64. Curtea reține că niciunul dintre judecătorii din completul inițial care i-au ascultat pe reclamant și pe martori la prima instanță nu a continuat examinarea cauzei (a se face comparația și deosebirea cu *P.K. împotriva Finlandei*, citată anterior, și *Beraru*, citată anterior, pct. 66).

65. Mai mult, deși condamnarea reclamantului nu se întemeia numai pe declarațiile martorilor sau pe propria declarație, Curtea reține că instanțele naționale și-au întemeiat hotărârea de condamnare, într-o anumită măsură, pe probele menționate. De altfel, reclamantul a contestat credibilitatea declarațiilor a trei dintre martorii pe care s-a bazat instanța de fond pentru a-l condamna și a solicitat fără rezultat ca aceștia să fie ascultați din nou de instanța de apel (spre deosebire de *P.K. împotriva Finlandei*, citată anterior). Deși nu reiese din probele aflate la dosar dacă reclamantul a contestat declarațiile celor trei martori înaintea instanței de recurs sau dacă a încercat să conteste în vreun fel credibilitatea celorlalți martori înaintea instanțelor superioare, Curtea nu este convinsă că o contestare generală și repetată din partea reclamantului ar fi avut mai multe șanse de succes, având în vedere motivele oferite de instanța de apel atunci când a respins obiecția acestuia față de declarațiile celor trei martori.

66. Mai mult, Curtea reține că judecătorul ce a alcătuit completul instanței de fond care l-a condamnat pe reclamant avea sarcina de a evalua elementele pretinsei infracțiuni, inclusiv elementul subiectiv, și anume intenția reclamantului de a o săvârși. În aceste circumstanțe, audierea directă a reclamantului devine și mai relevantă, în special pentru că instanțele superioare nu i-au audiat în mod direct nici pe reclamant, nici pe martori.

67. Curtea reține că reclamantul nu s-a plâns în timpul procesului la instanța de fond de omisiunea celui de-al doilea complet de judecată de a-l audia. Cu toate acestea, o astfel de plângere a fost formulată în fața instanțelor superioare și a fost respinsă.

68. Curtea reține că reclamantul nu a contestat faptul că judecătorul care a făcut parte din cel de-al doilea complet de judecată din fond a fost și judecătorul care a încheiat dezbaterile pe fondul cauzei și care l-a condamnat. În plus, același judecător a ascultat pledoariile reclamantului în timpul dezbaterilor pe fondul cauzei și a examinat concluziile scrise depuse de reclamant la instanța de fond, după închiderea dezbaterilor. În plus, deși este neclar din probele aflate la dosar dacă reclamantului i s-a permis să aibă ultimul cuvânt înaintea instanței de fond, se pare că acesta a putut să facă acest lucru înaintea instanțelor superioare.

69. Totuși, Curtea observă că a decis anterior că, deși dreptul inculpatului de a avea ultimul cuvânt înaintea instanței este cu siguranță important, acesta nu poate fi echivalat cu dreptul său

de a fi ascultat în timpul procesului (a se vedea *Constantinescu*, citată anterior, pct. 58, și *Spînu împotriva României*, nr. 32.030/02, pct. 58, 29 aprilie 2008). Curtea consideră că aceleași considerații se aplică și cu referire la concluziile din timpul dezbaterilor pe fondul cauzei și la concluziile scrise depuse de reclamant la instanța de fond, când aceasta se afla în pronunțare.

70. Curtea observă că nu există probe la dosar care să sugereze că membrii completului de la instanța de fond au fost schimbați pentru a influența rezultatul procesului în defavoarea reclamantului — sau din alte motive necorespunzătoare — ori că judecătorul care a făcut parte din completul de la Judecătoria Sectorului 1 București nu a fost independent sau imparțial și reține că acesta a avut la dispoziția sa procesele-verbale din cadrul ședințelor de judecată în care au fost audiați reclamantii și martorii. Cu toate acestea, Curtea reține că afirmațiile reclamantului și ale martorilor au reprezentat probe relevante pentru condamnarea sa, care nu au fost ascultate în mod direct de judecătorul de la instanța de fond. Prin urmare, Curtea consideră că disponibilitatea în formă scrisă a declarațiilor nu poate compensa neîndeplinirea cerinței nemijlocirii în cadrul procesului.

71. De asemenea, Curtea este conștientă că există posibilitatea ca o instanță superioară sau instanța supremă să remedieze, în anumite circumstanțe, deficiențele procesului în primă instanță (a se vedea *Beraru*, citată anterior, pct. 67). În prezenta cauză, Curtea observă că instanța de recurs nu numai că a menținut hotărârea instanței de fond, ci, în plus, și-a întemeiat propria decizie pe probe prezentate în fața primei instanțe fără să le examineze direct.

72. Prin urmare, Curtea constată că schimbarea completului de judecată la instanța de fond și faptul că instanțele de apel și recurs nu i-au ascultat pe reclamant și pe martori echivalează cu privarea reclamantului de dreptul la un proces echitabil.

73. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 din Convenție.

III. Cu privire la alte pretinse încălcări ale Convenției

74. Invocând art. 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns că a fost supus la tratamente inumane și degradante din cauză că a trebuit să împartă celula cu recidiviști și alți deținuți condamnați pentru infracțiuni săvârșite cu violență.

75. Invocând art. 6 din Convenție, reclamantul s-a plâns că procesul penal împotriva sa a fost inechitabil, în măsura în care instanțele au apreciat în mod necorespunzător probele și au interpretat în mod greșit dispozițiile legale aplicabile, precum și că nu au oferit motive pentru respingerea declarațiilor a douăzeci de martori, a argumentelor și a raționamentului său care a stat la baza căilor de atac — inclusiv argumentul cu privire la condamnarea pentru fapte cărora le-au lipsit elementele constitutive ale infracțiunilor de care a fost acuzat.

76. Invocând art. 7 din Convenție, reclamantul s-a plâns că a fost condamnat pentru fapte care nu constituiau infracțiuni la vremea la care au fost săvârșite, atât timp cât faptelor sale le-au lipsit elementele constitutive ale infracțiunilor de care a fost acuzat.

77. Curtea a examinat aceste capete de cerere astfel cum au fost formulate de reclamant. Cu toate acestea, având în vedere toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la capetele de cerere respective, Curtea nu constată nicio aparentă încălcare a drepturilor și a libertăților stabilite în Convenție sau în protocoalele la aceasta. Rezultă că această parte a cererii este

în mod vădit nefondată și trebuie respinsă în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

IV. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

78. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

79. Reclamantul a susținut că suferința extremă și stresul cauzate de încălcarea de către autorități a garanțiilor Convenției impun acordarea unei sume de 15.000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

80. Guvernul a susținut că suma pretinsă de reclamant cu titlu de prejudiciu moral este excesivă, iar constatarea încălcării Convenției ar constitui în sine o reparație echitabilă.

81. Curtea consideră că, drept urmare a încălcării constatate, reclamantul a suferit în mod cert un prejudiciu moral care nu poate fi reparat doar prin constatarea unei încălcări.

82. Pronunțându-se în echitate, Curtea acordă reclamantului suma de 2.400 EUR cu titlu de prejudiciu moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pentru aceasta.

B. Cheltuieli de judecată

83. De asemenea, reclamantul a solicitat 3.000 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată în fața Curții. Acesta a depus o copie a contractului de asistență juridică semnat de soția sa, prin care îl angaja pe avocatul său să îl reprezinte înaintea Curții contra unei sume de 3.000 EUR. În plus, a depus mai multe facturi pe numele soției sale în cuantum de 7.000 ROL (aproximativ 1.953 EUR), reprezentând o parte din onorariul plătit reprezentantului său legal. Potrivit acestuia, soția lui nu a putut să plătească restul de bani, din cauza situației sale financiare în urma condamnării.

84. Guvernul a susținut că nu există probe la dosar care să ateste că reclamantul a consimțit ca soția sa să semneze contractul de asistență juridică cu reprezentantul său legal. Statutul său de persoană lipsită de libertate nu l-ar fi împiedicat să își exprime consimțământul valabil. În plus, reclamantul a depus dovezi referitoare numai la plata parțială a pretinselor costuri și cheltuieli de judecată. Mai mult, cuantumul cerut de reclamant era excesiv.

85. Guvernul a menționat că nu se opune acordării reclamantului a unei părți din costurile și cheltuielile de judecată înaintea Curții, dar numai în măsura în care s-a demonstrat că acestea au fost necesare și legate de cauză.

86. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care s-a stabilit caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În speță, ținând seama de elementele pe care le deține, imputernicirea semnată de reclamant și care îl autoriza pe reprezentantul său legal să îl reprezinte înaintea Curții și de criteriile sus-menționate, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 1.953 EUR pentru cheltuielile de judecată înaintea Curții.

C. Dobânzi moratorii

87. Curtea consideră necesar ca rata dobânzii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. ia notă de dorința reclamantului de a renunța la capătul de cerere întemeiat pe art. 3 din Convenție, referitor la condițiile fizice de detenție și la condițiile de transport la instanțele interne;
 2. decide să radieze această parte din cerere de pe rol în conformitate cu art. 37 § 1 lit. a) și c) din Convenție;
 3. declară admisibil capătul de cerere întemeiat pe art. 6 din Convenție referitor la neîndeplinirea obligației instanțelor naționale care l-au condamnat de a-i asculta pe el și pe martori și celelalte capete de cerere inadmisibile;
 4. hotărăște că a fost încălcat art. 6 din Convenție;
 5. hotărăște:
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume:
 - (i) 2.400 EUR (două mii patru sute de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de prejudiciu moral;
 - (ii) 1.953 EUR (o mie nouă sute cincizeci și trei de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamant cu titlu de impozit, cu titlu de cheltuieli de judecată, în contul bancar indicat de reclamant;
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
 6. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.
- Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 2 decembrie 2014, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

PREȘEDINTE
JOSEP CASADEVALL

Grefier,
Stephen Phillips

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

